

opusdei.org

Nedeľa tretieho týždňa v pôstnom období (cyklus B)

Rozjímanie na nedeľu tretieho týždňa v pôstnom období.

Navrhované témy sú:

prikázania, voda, ktorá uhasí náš smäd po šťastí; modly, náhrada za Boha; kríž mení náš rebríček hodnôt.

03.03.2024

PRVÉ čítanie tretej pôstnej nedele z knihy Exodus nám predstavuje Boha, ktorý ohlasuje Dekalóg. Kontext je

slávnostný a dojímavý. Vo Svätom písme sú chvíle, keď Boh hovorí vrelým a blízkym spôsobom, ako šepot vánku (porov. 1 Kr 19, 11). Pri tejto príležitosti sa však prejavuje v hromovom, bleskovom a ohnivom dunení: „Hlas Pánov vysielala plamene ohňa, hlas Pánov otriasa púšťou“ (Ž 28 [29], 7-8). Boh hovorí ako Stvoriteľ neba a zeme, ako tvorca človeka a prostredníctvom Mojžiša odovzdáva svoje prikázania. A robí tak vo forme zákazov.

Je logické, že tvárou v tvár tomuto Božiemu zjaveniu prežívame určitú úzkosť. Mohli by sme si myslieť, že svojimi prikázaniami nás chce pripraviť o určité dobrá a obmedziť našu slobodu. Boh sa tak stáva nedôverčivým vlastníkom, nenásytným konkurentom, ktorému treba vyhovieť. Hoci toto podozrenie môže byť v nás trvalo prítomné, nič nie je vzdialenejšie od Božej tváre. Boh nás stvoril na svoj obraz a

podobu a chce sa s nami deliť o svoj život, aby z nás urobil účastníkov svojej plnosti. Nemá záľubu „v smrti bezbožných, ale v tom, aby sa bezbožní obrátili a žili“ (Ez 33, 11).

Nám sa zdá, že na to, aby sme žili v plnosti, nepotrebujeme nijaký náznak. Ale naša vlastná skúsenosť nám ukazuje, že často končíme tak, že robíme zlo, ktoré nechceme, a odmietame dobro, po ktorom skutočne túžime (porov. Rim 7, 19). Boh nám svojimi prikázaniami ponúka vodu, ktorá uhasí náš „smäd po pravde, radosti, šťastí a láske“[\[1\]](#); skrátka cestu k životu v plnosti, ktorú nám vytýčil ten, ktorý nás stvoril a ktorý pozná naše najhlbšie túžby. Naopak, diabol chce na prikázania vrhnúť podozrenie a predstavuje Boha ako nepriateľa života. To urobil s našimi prvými rodičmi, to sa pokúsil urobiť s Ježišom na púšti a to robí aj dnes. Na túto intrigu môžeme reagovať tak, že sa pripojíme k

myšlienkam žalmistu: „Pánov zákon je dokonalý a je odpočinkom pre dušu (...). Pánove príkazy sú správne a tešia srdce; Pánovo pravidlo je jasné a dáva svetlo očiam“ (Ž 18 [19], 8-9).

„NEUROBÍŠ si modlu, ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! Nebudeš sa im klaňať, ani ich uctievať!“ (Ex 20, 4-5). Počas svojej púte bude izraelský ľud opakovane čeliť pokušeniu modlárstva, návrhu nahradiť Boha ľudskými výtvormi, skutočnosťami, ktoré možno ovládať. A to je najväčšie pokušenie: „Viac ako faraóna sa treba báť modiel; môžeme ich považovať za jeho hlas v nás. Cítiť sa všemocný, byť všetkými uznávaný, mať prevahu nad druhými: každý človek v sebe cíti zvod tejto lži. Je to dobre vyšliapaná cesta. Preto sa

môžeme pripútať k peniazom, k určitým projektom, myšlienkam, cieľom, k svojmu postaveniu, k tradícii a dokonca k určitým ľuďom“[2]. Modly nám ponúkajú určitú istotu, sú náhradou Boha, ktorého môžeme spočiatku ovládať, ako sa nám zachce. Skôr či neskôr nás však nakoniec zotročia, pretože nám sťažujú radosť z Božej lásky a zo vzťahov, ktoré utkávajú našu existenciu.

Modloslužba v akejkolvek svojej podobe nám bráni pochopiť logiku Boha a to, ako sa človek môže postaviť pred neho. Logiku, ktorá je bezodplatnosťou, bezpodmienečným darom a ktorá od každého z nás vyžaduje dôveru a odpútanie sa od túžby po istotách, ktoré nepochádzajú od neho. Ježiš v evanjeliu tejto nedele ostro vyčíta kupcom v chráme, že si z Božieho domu urobili trhovisko. Okrem toho, že zmenili účel tohto miesta

zasväteného modlitbe, jednou z charakteristík takéhoto miesta - ako je trhovisko - je, že človek môže získavať veci vlastnými prostriedkami. Človek má istotu, že určitá suma peňazí zodpovedá určitému tovaru. Kupujúci má práva a očakávania, veľmi dobre si meria riziko, jasne si vytyčuje svoju pozíciu voči predávajúcemu. Je smutné, že vzťah človeka s Bohom sa stáva trhom, keď je povolaný byť niečím oveľa väčším: Pán nás pozýva, aby sme očistili svoje cenné papiere, aby sme nepredstierali, že kontrolujeme výsledky svojho boja, aby sme si nechceli kúpiť svoju spásu, aby sme riskovali. Naša spása, plnosť života, ku ktorej nás volá, berie do úvahy to, čo môžeme urobiť; zároveň spočíva v tom, že odpovedáme tým, že sa snažíme otvoriť jeho milosti, že dovolíme Bohu, aby v nás urobil trochu viac: len on, a nie modly, môže uspokojiť naše najhlbšie túžby po šťastí.

.....

NA HORE Kalvária všetky modloslužby padajú ako mŕtve lístie. Žiadna modla nemôže obstáť pred Ježišovým krížom. Preto svätý Pavol volá obyvateľom Korintu: „Lebo aj Židia žiadajú znamenia a Gréci hľadajú múdrosť, my však ohlasujeme ukrižovaného Krista, pre Židov pohoršenie, pre pohanov bláznovstvo, ale pre povolaných, tak Židov ako Grékov, Krista – Božiu moc a Božiu múdrosť“ (1 Kor 1, 22-24).

Často máme tendenciu vyzdvihovať úspech, moc, materiálnu hojnosť, pôžitky, absenciu neúspechov... Kristova obeť však mení náš rebríček hodnôt. Kríž nám ukazuje, že niekedy to, čo je zdanlivo slabé, je silné; že možno neúspechy obsahujú zárodky víťazstva; že možno to, čo sa zdá mŕtve a nečinné, obsahuje začiatky života; že bolesť môže mať zmysel a plodiť život. Skrátka, že

každé naše úsilie vytvoriť v živote viac priestoru pre milosť prinesie večný život. „Svojím utrpením a smrťou na kríži dal Kristus utrpeniu nový zmysel: utrpenie nás už môže urobiť podobnými jemu a spojiť nás s jeho vykupiteľským utrpením“[\[3\]](#).

Niekedy môžeme prežívať určitú bezmocnosť tvárou v tvár vlastnej bolesti alebo bolesti blízkej osoby. V takýchto chvíľach nás môže utešiť vedomie, že utrpenie bolo prítomné aj v živote Božieho Syna. „Utrpenie je súčasťou Božieho plánu,“ povedal svätý Josemaría. „Taká je skutočnosť, aj keď je pre nás ťažké ju pochopiť. Aj pre Ježiša Krista ako človeka bolo ťažké znášať ho: Otče, ak chceš, odním odo mňa tento kalich, ale nech sa stane nie moja, ale tvoja vôľa.... Práve toto nadprirodzené prijatie utrpenia je zároveň najväčším úspechom. Ježiš svojou smrťou na kríži zvíťazil nad smrťou; Boh prináša život zo smrti“[\[4\]](#). Panna

Mária, ktorá nebola ušetrená bolesti, keď videla zomierať svojho Syna, nám môže pomôcť dať zmysel neúspechom, ktoré sa objavujú v našom živote.

[1] Svätý Ján Pavol II., *Posolstvo*, 4-X-1989.

[2] František, *Posolstvo*, 1-II-2024.

[3] *Katechizmus Katolíckej Cirkvi*, bod 1505.

[4] Svätý Josemaría, *Íst s Kristom*, bod 168.

sk-sk/article/nedela-tretieho-tyzdna-v-
postnom-obdobi-cyklus-b/ (17.04.2025)